

Nr 89.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1920 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående arvoden åt skolläkare.

(2:a avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlätna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkt 172, föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående anslag till arvoden åt skolläkare vid de allmänna läroverken, för ändamålet beräkna

dels en höjning av den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående anslagsposten till arvode åt skolläkare med 21,100 kronor eller från 9,600 kronor till 30,700 kronor,

dels ock på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 82,500 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en den 5 mars 1920 till riksdagen avlåten, till statsutskottet hänvisad proposition, nr 288, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag föreslagit riksdagen

dels medgiva, att såsom ersättning åt skolläkare vid allmänt läroverk må från och med år 1921 utgå, förutom fast årsarvode av 500 kronor för läkare vid högre allmänt läroverk samt 300 kronor för läkare vid real- eller samskola, 3 kronor för varje under höstterminen vid läroverket närvarande lärjunge;

dels besluta, att den skolläkare från läroverkets ljus- och vedkassa hittills tillkommande ersättning av 1 krona för varje under höstterminen vid läroverket närvarande lärjunge skall från och med år 1921 upphöra att utgå;

dels medgiva, att den nu i reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående anslagsposten: »arvoden åt skolläkare» å 9,600 kronor må från och med år 1921 utgå med ett till 30,700 kronor förhöjt belopp; kommande härvid sagda reservationsanslag att höjas med 21,100 kronor;

dels ock till ersättning åt skolläkare vid allmänt läroverk med 3 kronor för varje under höstterminen vid läroverket närvarande lärjunge anvisa på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 82,500 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

*Utskottets
yttrande.*

För den föreliggande frågans bedömande vill utskottet erinra om den ståndpunkt utskottet intagit till ett liknande spörsmål, nämligen frågan om regleringen av arvoden å läkare vid folkskoleseminarierna.

Sådant arvode utgår nu med 550 kronor vid enkelseminarium, 650 kronor vid enkelseminarium med studentklass och 900 kronor vid dubbelseminarium. Skolöverstyrelsen hade föreslagit, att arvodet skulle bestämmas till respektive 1,400, 1,800 och 2,400 kronor, varvid överstyrelsen räknat med att dyrtidstillägg icke skulle utgå å dessa belopp. Senast angivna förhållande hade överstyrelsen motiverat därmed, att dyrtidstilläggen utföllo synnerligen ojämnt, i det att de blevo avsevärt högre för seminarieläkare, som icke innehade annan statstjänst, än för de läkare, som vore innehavare av sådan. I det förslag, som av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag i detta ärende framlagts, hade förutsatts, att dyrtidstillägg skulle utgå å läkararvoden, i följd varav beloppen begränsats till respektive 1,200, 1,500 och 1,800 kronor.

Enär den för seminarieläkarna föreslagna arvodesförhöjningen i regel skulle medföra mer än en fördubbling av vad till dem nu utginge, ansåg utskottet, på sätt framgår av dess utlåtande nr 8 A, punkt 190, det av skolöverstyrelsen framlagda förslaget vara att förorda, i all synnerhet som det toge sikte på den nu rådande faktiska ojämnheten i ersättningen till läkarna, allt efter dessa vore innehavare av statstjänst eller icke. Utskottet ansåg därför det vara den rättvisaste anordningen, att dyrtidstillägg icke beräknades å dessa arvoden, och hade utskottet då intet att erinra mot de av överstyrelsen ifrågasatta beloppen å respektive 1,400, 1,800 och 2,400 kronor. Vidare föreslog utskottet, att såsom ingående i det ordinarie reservationsanslaget till folkskoleseminarierna måtte beräknas en anslagspost å 25,000 kronor till arvodet åt seminarieläkare. Denna anslagspost borde ställas till skolöver-

styrelsens förfogande att användas med tillämpning av ovan angivna, av utskottet tillstyrkta grunder.

Den nu föreliggande frågan angående reglering av arvoden å läkarna vid de allmänna läroverken anser sig utskottet böra behandla med hänsyn till den uppfattning, utskottet gjort gällande i avseende å seminarieläkarnas arvoden. Även beträffande skolläkarna förutsätter departementschefen, att dyrtidstillägg skola utgå å de av honom tillstyrkta arvoden. Ett bifall härtill skulle leda till, att läkarna vid de större läroverken skulle komma upp till arvodesbelopp, som på intet vis synas stå i förhållande till det arbete, som av dem presteras. Lika med vad utskottet tillstyrkt i fråga om seminarieläkarna, anser utskottet, att jämväl beträffande skolläkarna man bör räkna med, att dyrtidstillägg ej skola utgå å deras arvoden. Härav följer emellertid, att de belopp, som av Kungl. Maj:ts föreslagits, böra något höjas. Utskottet har vid prövning härav funnit sig böra föreslå, att ersättningen till skolläkare beräknas efter dels ett fast årsarvode av 500 kronor vid högre allmänt läroverk och 300 kronor vid real- eller samskola, dels ock 4 kronor för varje under höstterminen vid läroverket närvarande lärjunge. Dessa beräkningsgrunder skilja sig visserligen från dem, som tillämpats i avseende å seminarieläkarnas arvoden, men som de av ålder varit vid de allmänna läroverken tillämpade, ser utskottet ingen anledning att nu förorda annat beräkningssätt.

Nämnda grunder hava emellertid endast tjänat utskottet till ledning vid beräkning av erforderligt anslag, och utskottet vill framhålla, att ett strängt fasthållande av desamma vid arvodens bestämmande i de särskilda fallen ingalunda synes böra vara oeftergivligt. Lika med vad utskottet tillstyrkt i fråga om seminarieläkarnas arvoden, anser utskottet, att de anslagsmedel, som komma att beviljas till arvoden åt skolläkare, böra ställas till skolöverstyrelsens förfogande att användas i huvudsaklig överensstämmelse med angivna grunder, varvid dock bör av överstyrelsen tillses, att arvode icke må komma att utgå med lägre belopp än vad som motsvarar ersättningen för vårterminen 1920.

I fråga om sättet för läkararvodenas utgående har utskottet intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag. Förhöjningen av de fasta arvoden skulle medföra en ökning av den i reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående anslagsposten: »arvoden åt skolläkare», nu 9,600 kronor, med 21,100 kronor till 30,700 kronor. Den beräknade ersättningen efter 4 kronor för varje under höstterminen närvarande lärjunge skulle betinga ett belopp av 110,000 kronor, vilket bör uppföras såsom förslagsanslag till förstärkning av nyssnämnda anslagspost.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 6 saml. 44 häft. (Nr 86—94.) 2

I övrigt har utskottet ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning,

a) besluta, att den skolläkare från läroverkets ljus- och vedkassa hittills tillkommande ersättning av 1 krona för varje under höstterminen vid läroverket närvarande lärjunge skall från och med år 1921 upphöra att utgå;

b) medgiva, att den nu i reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående anslagsposten: »arvoden åt skolläkare» å 9,600 kronor må från och med år 1921 utgå med ett till 30,700 kronor förhöjt belopp; kommande härvid sagda reservationsanslag att höjas med 21,100 kronor;

c) till förstärkning av nämnda anslagspost anvisa på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 110,000 kronor;

d) föreskriva, att under b) och c) omnämnda anslagsmedel skola för därmed avsett ändamål stå till skolöverstyrelsens förfogande att av överstyrelsen fördelas med tillämpning av de utav utskottet ovan angivna grunder.

Stockholm den 29 april 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 88.
